

Onderwerp: Internetconsultatie novelle strafbaarstelling illegaal verblijf

Van: [Stichting Neighborhood Feminists](#)

Datum: 19.09.2025

Namens Stichting Neighborhood Feminists, die zich inzet voor de meest basale behoeften en rechten van ongedocumenteerde, dakloze en andere gemarginaliseerde mensen in Amsterdam, willen wij onze ernstige zorgen uitspreken over de voorgenomen novelle van de asielwetgeving.

Wij verzetten ons krachtig tegen het strafbaar stellen van illegaal verblijf. Deze maatregel is juridisch onzorgvuldig, onuitvoerbaar en brengt grote risico's mee voor kwetsbare mensen, de professionals die hen helpen, volksgezondheid en sociale cohesie.

- *Gevolgen voor individuen*

De strafbaarstelling zal mensen zonder verblijfsstatus nog verder de schaduw in drijven. Voor de gemeenschap die wij dienen betekent dit niet alleen uitstel of zelfs afzien van noodzakelijke medische zorg, maar ook het gebrek aan toegang tot nodige basisvoorzieningen zoals menstruatieproducten en betrouwbare informatie over gezondheid. Het gevolg is vermijdbaar lijden en een verdere ondermijning van hun menswaardigheid.

- *Juridische onduidelijkheid en risico voor hulpverleners*

De Raad van State heeft nadrukkelijk gewaarschuwd dat de wettekst onvoldoende duidelijk afbakt wie strafbaar is. Hierdoor ontstaat rechtsonzekerheid en het risico dat ook hulpverleners – beroepsmatig of vrijwillig – strafbaar kunnen worden gesteld. Dit tast het vertrouwen in hulpverlening aan en schept een onwerkbaar spanning voor professionals die zich vanuit hun ethische en professionele plicht inzetten voor zorg en ondersteuning.

- *Negatieve effect op hulpverlening als geheel*

Hoewel de wet formeel stelt dat hulpverlening wordt uitgesloten van strafbaarheid, wijzen signalen van kerken, artsen, andere stichtingen en onze eigen achterban dat de angst voor vervolging een afschrikkend effect zal hebben. Basisvoorzieningen zoals zorg, onderwijs, ondersteuning bij zwangerschap en toegang tot menstruatieproducten komen hierdoor nog verder onder druk te staan. Dit vergroot de kans op uitbuiting en geweld van vrouwen en meisjes.

- *Schending van mensenrechten*

Het criminaliseren van het enkele feit van illegaal verblijf raakt fundamentele rechten, zoals toegang tot medische zorg, onderwijs en een menswaardig bestaan. Vrouwen, kinderen en andere kwetsbare groepen worden hierdoor nog verder gemarginaliseerd en lopen echte risico's op uitbuiting, mensenhandel en geweld.

- *Slechte procedure en genegeerde adviezen*

De Raad van State heeft duidelijke alternatieven en waarschuwingen gegeven, maar deze zijn onvoldoende verwerkt in de novelle. Er ontbreekt een degelijke uitvoeringstoets of impactanalyse. De wet lijkt overhaast en onzorgvuldig tot stand gekomen, wat de kwaliteit en legitimiteit van wetgeving ondermijnt.

- *Onuitvoerbaarheid en schijnoplossing*

Politie, IND en gemeenten hebben duidelijk al gewaarschuwd dat een dergelijke wet bestaande problemen juist vergroot. Er is bovendien geen bewijs dat strafbaarstelling bijdraagt aan effectieve terugkeer. Integendeel: vrijwillig vertrek wordt minder waarschijnlijk, wantrouwen neemt toe, en zorg- en terugkeertrajecten worden verstoord. De politie noemt de maatregel zelfs onuitvoerbaar en waarschuwt voor toename van criminaliteit, detentie zonder perspectief en ondermijning van de openbare veiligheid.

- *Impact op volksgezondheid en samenleving*

Wanneer mensen worden gedwongen onder te duiken uit angst voor vervolging of een strafblad, vermijden zij liever het contact met zorg en hulporganisaties. Dit leidt onder andere tot vermeden of te late zorg bij bevallingen, vaccinaties die niet worden toegediend, verergering van menstruatiearmoede, met escalerende psychische gevolgen. Dit raakt niet alleen de betrokkenen, maar ook de volksgezondheid, openbare veiligheid en sociale cohesie.

- *Onze oproep*

Het voorgestelde artikel 108a is schadelijk, onuitvoerbaar en juridisch ondeugdelijk. Wij roepen u daarom met klem op dit artikel te schrappen uit de nieuwe vreemdelingenwet. Investeer in menswaardige, structurele oplossingen in plaats van een strafrechtelijke aanpak die niets oplost maar wel ernstige schade veroorzaakt. Alleen door gelijkwaardigheid en solidariteit centraal te stellen, bouwen we aan een samenleving waarin wij allemaal de kans hebben om gezond en waardig te leven.

Hartelijk dank voor uw zorgvuldige aandacht en overweging voor deze belangrijke zaak.